

Libuše van Dijk-Lisová

Gideon Samson „NIKS ZEGGEN!”

Fragment begint met de eerste hoofdstuk „POM” bladzijde 7 t/m 22 - er zijn totaal 6 hoofdstukken, als laatste in de fragmentvertaling „(BIJNA)JARIG

Pom

Jmenuju se Vilém Markus Antonín Frederik. Zvláštní co? Nemůžu za to, to si vymysleli tati a mami. Když jsem se narodil, tak se tati zeptal mami: „Co bys tomu řekla, kdyby to byl Vilém?“

„Ano, skvělé!“ řekla mami. „Ale přidáme k tomu ještě Markuse a Antonína.“

S tím tati souhlasil. Šel do „zápisové kanceláře právě narozených dětí“ a jako překvapení pro mami přidal ještě Frederika. Prostě, jen tak.

Když to mami slyšela měla velkou radost.

„Byla to čtyři jména za cenu tři!“ volal tati, a jak on tak i mami se tomu hrozně smáli. Samozřejmě, že nevím, jestli to bylo opravdu tak, ale tati a mami to vždycky tak vyprávějí. A smějí se tomu pořád. Tati a mami jsou prostě blázni.

Když mi byly čtyři, tak se narodila moje sestřička. Je trochu tmavší. Je to opravdu docela podivné, protože já jsem dočista bílý, tati a mami jsou bílí, děda je bílý, děda –a-babi- dvojka jsou také hodně bílí. A babička byla taky bílá. Mami vždycky říká, že moje sestřička (jmenuje se Roza Líza Kleopatra) pochází od mlíkaře z pojízdné prodejny. A tati k tomu vždycky honem přidá „s trochou kakaá!“. Pak se tomu spolu smějí a Lisa a já si říkáme, že jsou to blázni. A to taky jsou.

Ano, mám opravdu divné jméno, ale tak se opravdu nejmenuju. Nebo vlastně opravdu ano, ale říká se mi jinak. Tati a mamí pochopili, že Vilém Markus Antonín Frederik by bylo až příliš a společně s dědou zvažovali, jak by mi kdo měl říkat.

Děda se trochu zlobil, protože jsem se měl, (jako on) jmenovat Karel. Tati a mamí (hlavně tati) to považovali za nesmysl, ale děda byl opravdu moc zklamaný. Mamí vymyslela, že by bylo možná lepší, kdyby přemýšlel, jak by mi lidi měli říkat, a s tím tati souhlasil

Nejdřív řekl děda „Karel“, ale s tím tati a mamí nesouhlasili. Pak se děda zeptal, co je špatného na Vilémovi nebo Markovi nebo Antonínovi nebo Fredovi, při nejhorším Frederikovi. Ale tati a mamí pořád potřásali hlavou a dokonce si myslím, že už měli jméno připravené.

Děda vymýšlel docela normální jména, ale tati a mamí se žádné nelíbilo. Najednou řekl tati dědovi, velice opatrně: „To je hezké, ta všechna jména, ale co říkáš tomu, kdyby se jmenoval Pom?“

Děda to nepochopil a řekl, že se budou jíst šťouchané brambory s kapustou, že cizokrajná jídla moc nemusí. Tati a mamí (oni mají rádi cizokrajná jídla), se na sebe podívali a rozhodli se, že budu Pom.

Takže se jmenuju Pom, moje sestřička se jmenuje Líza a můj děda se pořád zlobí, protože si z něj před necelými desti lety vystřelili. A tati a mamí jsou blázni.

Koníčky

Mám hodně koníčků. Každé úterý odpoledne po škole jsem v kroužku modelování a tam se učíme jak vymodelovat „lásku.“ Jsem jediný, kdo tomu rozumí, ale to je proto, že tati a mamí jsou umělci.

Ve středu odpoledne chodím hrát fotbal. Tati to vlastně nepovažuje za nic zvláštního, ale mamí ho dřív hrála taky a proto to smím i já. Mně se to opravdu moc líbí, ale přece jen jsem lepší v modelování. A kreslení, v tom jsem taky moc dobrý.

Dřív jsem chodil v sobotu do speciálního kursu kreslení a hnedka po tom jsem byl s tati, mamí a s Lízou (která to neumí) doma, v tatiho ateliéru, kde jsme se umělecky vyjadřovali.

Ateliér je nejdůležitější místo v našem domě. V ateliéru maluje tati své obrazy. Je tam skoro celý den. O těch sobotách bral tati štětce a barvu a celou dobu nám říkal, že musíme odhalit a vyjadřovat své pocity.

Bylo to hrozně prima, ale teď hraju v sobotu fotbal, a to je ještě hezčí. Tati a mamí se vyjadřují každou sobotu, když stojí u hřiště. Vykřikují divné věci, když mám míč, i když ho nemám.

„Musí to být s citem,“ říká vždycky tati. Nebo: „Je to skvělý tanec!“

Ostatní tátové se na něj docela divně koukají, a mamí se nahlas směje. Tak jako tak, se tati a mamí na hřišti hodně smějí. Jsou to opravdu jediní rodiče, kteří se smějí i když náš tým prohraje.

Dobře rozumím tomu, co tati myslí s tím vyjadřováním a tancem, to je proto, že tati a mamí jsou umělci a protože já jsem v tom vychovaný. Tati vždycky říká, že celý tým to musí cítit, a tak si myslím, že proto tolik prohráváme. Večer mi mamí říká: „PomiPomiPomíku, jsi můj vítěz.”

V neděli chodíme všichni čtyři, skoro pořád za uměním. Takže ne, jen tak někam, ale opravdu na umění. To je asi takhle.

Tati vždycky říká: „Krm lidi uměním” a mamí řekne, jde se ke stolu. Když sedíme u stolu, tak tati mluví o tom, že se lidem musí dostat hodně umění, a že to pak na světě bude daleko hezčí. A pak začne vyprávět o umění a o válce. Líza a já se na sebe díváme, a mamí se pro změnu nezačne smát, ale kouká ohromně vážně.

„A když umění nepřijde za námi, tak půjdeme za ním!” tím to tati uzavře. A tak víme, že se v neděli půjde do muzea nebo na výstavu. Autobusem nebo vlakem, protože tati a mamí nemají auto.

„Zvláštní,” se to zdá Alexovi (to je můj nejlepší kamarád ze školy), ale mně to připadá hloupé.

Hraju taky na housle, sbírám hezké kameny a taky fotbalové kartičky.

Ty nemusejí být hezké: když ji ještě nemám, tak je dobrá každá. Alex hraje na piano a sbírá stejné fotbalové kartičky. Má je už skoro všechny. Jeho rodiče mají auto a taky druhý dům v Paříži.

Alex chodí do stejného fotbalového klubu jako já, ale ne do stejného týmu. On je ve výběrovém týmu. Je útočník a skóruje každý týden třikrát. Pak dostane čokoládovou tyčinku a malinovku a stoupne si k mému hřišti a fandí mi. Jako jediný řekne mému tati: „Ne, pane, to je normální fotbal” a tati a mami se smějí a pak se baví s tati o fotbalistovi Johanu Crujfovi.

Tati o Crujfovi neví nic, ale Alexovi to nevadí. Vysvětluje tati co je to ofsajd, a že my to ještě neprobíráme a taky mu řekne, kdy jsem udělal dobrou akci. A mami křičí a směje se a jen volá, že jsem její hrdina.

Tati vždycky říká, že není nutné se stydět za jiné lidi. „To musejí dělat oni sami,” říká. Ale na fotbalovém hřišti se tati a mami nestydí vůbec nikdy, takže to dělám za ně já.

Pozvání

Chodím do třídy s dvaceti devíti dětmi. Naše paní učitelka se jmenuje Elza a je hrozně hodná. Paní učitelka často vypráví příběhy o Římanech nebo o hrobech Hunů. Někdy o druhé světové válce nebo o velmi známých malířích. Paní učitelka Elza umí nádherně vyprávět, při jejím vyprávění je ve třídě hrobové ticho.

Za tři dny mám narozeniny. Dnes jsem s sebou přinesl do školy pozvání na oslavu svých narozenin, a mamí říkala, že s tím jsme docela pozdě. Moje oslava je už za deset dní.

„Jiní rodiče to připravují už několik týdnů předem,“ říkala, a na to tati zareagoval tím, že naštěstí nemáme s jinými rodiči nic společného.

Pozvání jsme vyrobili my čtyři společně. Mamí koupila barevné papíry a tati pomohl s obrázky, které měly být na přední straně. Na každé pozvání jsem nakreslil sám sebe, ale pokaždé trochu jinak. Líza mohla stříhat papír. To dělala trochu křivě, ale to nevadilo.

„Kolik ještě?“ zeptala se mamí a teprve pak jsme mluvili o tom, koho vlastně pozvu.

Mamí navrhla, že bych mohl pozvat celou třídu, protože podle ní, není na veslování nikdy moc lidí. Na mou oslavu půjdeme veslovat. To vymyslela mamí a to je taky super.

„Nono,” řekl tati, a to znamenalo, že ne celou třídu. To mi nevadilo, protože ani já nechci, aby přišla celá třída. Už dávno jsem se rozhodl koho pozvu: „Alexe, Franka, Míšu, Adriana, Petra, Jáchyma a Žofii. A možná ještě Jakuba.”

“Jenom jednu dívku?” zeptal se tati, a mamí řekla, že Jakuba musím pozvat určitě, protože on mě taky vždycky zve. Tati si povzdechl, ale já jsem řekl, že je to takhle dobré.

Zvu opravdu jen jednu dívku. Ne proto, že by ostatní dívky byly hloupé, ale proto, že Žofie je velmi milá a já budu rád, když na oslavu přijde. Žofie skoro nikdy nic neříká, ale když už něco řekne, tak je to vždycky něco správného. Jako bychom měli slyšet jen to nejlepší, co se jí v hlavě zrodí. To se mi vlastně docela líbí.

Hned po přestávce, když se každý pomalu trousil do třídy, jsem rozdál pozvání. To byl trochu vážný moment, nezval jsem totiž každého a vždycky jsou takoví, kteří by chtěli být také pozváni.

„Pošli je poštou,” řekl tati, ale to už bylo po šesté hodině a podle mamí by to trvalo ještě déle.

„Už takhle je to pozdě,” řekla a pak dodala, že jsem pozvánky hezky nakreslil. A to byla samozřejmě úplná pravda.

„Tady, prosím.“ Dal jsem Žofii pozvánku na oslavu a ona mi potichu poděkovala.

“Budeš tam jediná dívka,” řekl jsem, „takže, když nebudeš chtít přijít, tak nemusíš.“

Žofie se na mne podívala trochu nerozhodně a já ještě dodal: „Ale, bych byl docela rád!”

Rozdal jsem všechna pozvání a Tomášovi se nelíbilo, že jsem pozval Jakuba a jeho ne. Řekl to tak nahlas, že to slyšela celá třída, a to se zase nelíbilo mně.

„Tak tedy promiň,” řekl jsem. Tomáš mě taky nikdy nevybere do své skupinky, když o přestávce hrajeme fotbal, takže ho taky nemusím mít na oslavě. To mi připadá docela logické.

„Přineseš pohoštění v pondělí?” zeptala se paní učitelka Elza. Ptala se, protože mám narozeniny o víkendu. Odpověděl jsem, že ano. Pak se zeptal Míša, co budu rozdávat. Chvilí předtím se už taky ptal, co budeme dělat na mé oslavě a já mu odpověděl, že je to tajemství.

„Čím pohostím, je taky tajemství,” řekl jsem, Míša to považoval za hloupost.

„Řetízek z bonbónů?” ptal se. „Nebo sáčky s chipsy?”

Už jsem na to neodpověděl. S mami a tati budeme dělat jablečné taštičky, ale to ještě nikomu neřeknu. Alespoň ne Míšovi. Už dávno jsem to řekl Alexovi, protože Alex je, bezpochyby, můj nejlepší kamarád.

Seznámení

Víš jak se tati a mami poznali? To proběhlo hodně zvláště. Mami měla někoho jiného, ještě pořád mu říká „můj muzikant“. Zdá se mi to docela hrozné, ale tati to neřeší. Sám hraje na několik nástrojů a moc dobře maluje - tati je hodnější než muzikant- říká mami pokaždé.

Mami seděla s muzikantem v restauraci a poslouchali hudbu a pili pivo. Když byla mami na záchodě, šel muzikant ke kapele, která tam hrála a požádal, jestli by nezahráli pro mami a něj speciální písničku.

Když byla mami zpátky, tak začala kapela hrát. Muzikant si stoupl a začal zpívat. Zpíval vlastní text té jejich písničky a v něm se zeptal mami, jestli si ho chce vzít. Mami se musela hrozně hlasitě smát (to dělá pořád). Tati hrál v kapele na kytaru a tu písničku hrál taky. Po tom mamině smíchu viděl udiveného muzikanta, a začal zpívat sám. Co přesně to nevím, znám jen následující řádky:

Směj se na mne jako teď

Tvůj smích mi dělá dobře

Tvé oči se smějí taky

Princezno, řekni mu

Já si tě nevemu

Mami tedy řekla ne a ten samý večer se líbala s tati a muzikant byl poražen.

Připadá mi to trochu smutný příběh, ale tati a mami se pořád moc líbí a ta písnička je teď jejich. Někdy tati pustí to cédéčko a oba pak zpívají ty poslední řádky a líbají se spolu znovu. Ale tati a mami jsou prostě blázni.

Vlastně se tati a mami vůbec nechtěli brát, ale když jeli na cestu do Brazílie a najednou jsem se měl narodit já, tak se museli vzít. „Bylo to tehdy výhodné,“ říká mami stále.

Brali se úplně potají. Šli někam na úřad a tam se to odehrálo. Pak to šli oznámit dědovi a babi, a těm to nevadilo. Pak šli k dědovi - a- babi-dvojce, a ti byli méně nadšení. Děda-dvojka považoval muzikanta za „lepší partii“ pro svou dceru, a babi-dvojka měla za to, že se sluší brát se v kostele. Tak tati a mami od nich utekli.

Tati je umělec a mami je jakýsi šéf umělců. Tati maluje obrazy a ty se prodávají. Mami pracuje někde, kde se rozhoduje, jestli je to hezké umění a jak by mělo být drahé.

Tatiho obrazy jsou nádherné a taky hodně drahé. To asi vymyslela mami. Neprodává jich moc, ale někdy přijde do ateliéru nějaký pán s kravatou a večer řekne tati: „Tak děti, už máme zase na chleba!“

Někdy má expozici, to je něco jako výstava, kde můžou umělci, jako je tati, ukazovat svoje umění.

Pořádá se to několik týdnů v kostele, nebo v muzeu, nebo jen tak někde v domě a může tam přijít každý. Já tam taky pokaždé jdu, protože v první den expozice nás tati, mami, mě a Lízu vezme s sebou. Je tam vždycky hodně slaných tyčinek a oříšků a tati stojí několik hodin u svých obrazů, směje se a popíjí likér. Už měl jedenáct expozicí a je na to ohromně hrdý.

Děda nikdy na expozice nechodí. Dědovi se tatínkovy obrazy nelíbí a lidé, co tam chodí považuje za směšný druh lidí. Vlastně má děda docela pravdu. Na tatiho expozicích jsou vždycky divní lidé, kteří i divně vypadají a říkají divné věci o tatiho obrazech. To jsou asi taky umělci.

Já nechci být umělec. Rád bych se stal profesionálním fotbalistou, ale Alex říká, že ani on není až tak dobrý a vždycky se musí umět vydělat aspoň na jídlo.

Tati mi radí, abych se stal archeologem, protože toho tolik vím o kamenech, a mami říká, že je to jedno, „hlavně, když budu šťastný“. Já chci být opravdu šťastný, ale to už jsem, takže možná budu něco úplně jiného.

Živitel rodiny

Dnes jsem si hrál u Alexe, jeho rodiče jsou jiní než moji. Vždycky, když tam přijdu, tak se mě Alexova máma ptá, proč se jmenuju Pom, a já jí řeknu, že Pim už byl obsazený. Tenhle vtíp si vymyslel tati, ale ona tomu nerozumí.

Jíme tousty a pijeme malinovku a Alexova máma pro nás vždycky vymyslí, co máme dělat. Podle mého to dělají všechny mámy, akorát ta moje ne. Většinou jeho máma vymyslí, že by bylo hezké si nejdřív hrát nahoře, pak jít ven hrát fotbal a večer jíst hranolky s podomácku udělaným karbanátkem. Dnes to bylo taky tak.

Alex a já jsme si vyměňovali fotbalové kartičky a nemohli jsme se dohodnout. On má jednu vzácnou, kterou já ještě nemám, a dokonce ji má dvakrát. Chtěl jsem ji mít, ale neměl jsem žádnou jinou kartičku na výměnu, než ty které už Alex má asi třikrát. Alex navrhl, abych ze své sbírky vyndal kartičku, kterou on ještě nemá a že ji vymění za tu jeho vzácnou. Nesouhlasil jsem s tím.

Začali jsme se hádat, ale v tom vešla Alexova máma s malinovkou a čokoládou. Líbilo se jí, jak si spolu hezky hrajeme a rozhodla, že bychom měli jít ven, hrát fotbal. Přehrávali jsme si míč a šli na hřiště, a když jsme chtěli začít, dorazilo k nám obrovské auto Alexova táty.

Zaparkoval auto na kraji hřiště, kde se podle mého vůbec nesmí parkovat, a vystoupil.

„Pánové, zahraju si s vámi!” řekl a hnal se za míčem.

Ještě nikdy jsem neviděl tátu, který by přijel z práce v ohromném autě a v obleku a kravatě hrál fotbal, ale Alexův otec ano. Hrál moc dobře, a když mu po půl hodince zavolala Alexova máma, sebral míč a řekl: „Pánové, odvedli jsme dobrou práci, podle mého si zasloužíme hranolky a karbanátky!”

Když jsme později seděli u stolu, zeptal se mě Alexův táta znovu, proč se jmenuju Pom, rozhodl jsem se nepoužít ten tatiho vtíp.

„To si vymysleli moji rodiče,” řekl jsem. „Společně s dědou. To jméno se jim líbilo.”

Alexův táta začal mluvit o mém tati a ptal se co má za práci. Vyprávěl jsem, že tati je malíř a Alexův táta řekl: „Až tak, takže tvoje matka je živitelkou rodiny.”

Alex mi dolil malinovku a já jsem dojedl karbanátek.

„Mami, co znamená živitel rodiny?” zeptal jsem se doma po hraní.

Mami se smála a řekla: „To je někdo, kdo v rodině vydělává peníze.”

Musel jsem nad tím přemýšlet. Podle mého vydělává tati peníze a mami rozhoduje kolik to bude. Budu si o tom muset zase jednou s Alexovým tátou promluvit.

(Skoro) narozeniny

Zítřka mám narozeniny. To je bezvadné, protože přijde děda a možná i děda-a-babi-dvojka a strejda Dirk a teta Markéta a strejda Stenly a Alex samozřejmě a Frank přijde, a pak taky přijde jeho máma, aby společně s mamí jedla dort a smála se s ní, a já dostanu hodně dárků.

Mně se to líbí mít narozeniny, ale je vždycky dost nepříjemné, že se tati a mamí pokaždé dohadují o tom, kdo všechno může přijít. Děda-a-babi-dvojka se už dlouho zlobí na tati a mamí, protože ještě pořád jsou toho názoru, že tati není až moc dobrý pro mamí, a že se tati a mamí měli brát v kostele a oni měli být u toho. Dřív se tomu tati a mamí smáli, ale teď už ne. Skoro nikdy k nim nechodíme (taky samozřejmě nemáme auto), a oni nejezdí nikdy k nám. Mamí to hodně vadí, ale tati až moc ne.

„Nech je dusit se ve svých vlastních nápadech,“ křikne vždycky tati a mamí se rozpláče a řekne, že mluví o jejích rodičích. Tati pak, většinou nazlobený, odejde do svého ateliéru.

Děda se taky vlastně zlobí na tati a mamí a to je kvůli mně. Kdybych se normálně jmenoval Karel nebo Vilém nebo Marek, tak byl děda rád a nebručel by pořád. Na narozeniny přijde vždycky, jinak se taky vídáme dost často, ale dívá se vždycky nespokojeně a říká, že jsem se měl jmenovat Karel. Ale já se jmenuju Pom.

Ptal jsem se dnes mami, proč jsem nemohl rozhodnout o tom, kdo přijde na mé narozeniny, jsou to přece moje narozeniny. Mami se zeptala koho bych tady zítra chtěl mít. To jsem samozřejmě nevěděl a pak mami řekla, že to bude kouzelný den a že „když ti je deset, se tvůj život navždycky změní”.

Ted' se zlobím, protože strejda Stenly nepřijde. Volal mi, aby mi popřál a dělal si pořád legraci. Hned jsem věděl, že řekne, že nepřijde, a taky to tak bylo.

„Pompelíku,” řekl strejda Stenly, „zítra s ničím nehnu.” Tím měl na mysli, že nepřijde. Zeptal jsem se proč ne a on odpověděl: „Ženy, Pompelíku, ženy,” a pak mi slíbil, že mi koupí fotbalový stadion, ale to stejně neudělá.

Strejda Stenly říká vždycky takové podivné věci, stejně jako tati a mami, ale od něj mi to nevadí. On mi může (jako jediný) říkat Pompelíku a jeho vtípky jsou skoro vždycky legrační. Strejda Stenly není můj pravý strejda, on vlastně ani není rodina, ale přece jen mu říkáme strejda.

Doufám, že zítra dostanu horské kolo, s přehazovačkou s dvaceti rychlostmi. Alex ho má taky, ale má na něm vlaječku. Tu nemusím.

Dál bych hrozně rád chtěl všechny fotbalové kartičky, které ještě nemám, a možná hezký vzácný kámen a známky, protože ty budu asi taky sbírat. Alex bral to kolo jako prima nápad, ale zbytku přání nerozuměl.

„Proč si neřekneš o Playstation?” ptal se. „Ten ještě nemáš.”

Ale já jsem vychovávaný umělecky, takže to od tati a mamí nikdy nedostanu. Tomu Alex rozuměl.

„Řekni si o předplatné na časopis Kačera Donalda!”

Kvůli Kačeru Donaldovi si musím chodit každý pátek hrát k Alexovi, on ho může mít a taky ho má. Tati a mamí považují Kačera Donalda za „výchovně nezodpovědné” a vždycky mi řeknou: „Přečti si dobrou knížku.”

Mně se Kačer Donald líbí, a knihy taky. Nechápu, proč by to nemohlo jít dohromady, vždyť Kačera Donalda mám přečteného hned a tak mi přece zbyde dost času na čtení dobré knihy?

„Amerika kazí mládež,” říká tati, proto nebude žádné předplatné Kačera Donalda a taky proto nechodíme nikdy k McDonaldovi. Musím si vystačit se vzácnými kameny, knihami a tatiho zázračnou brokolicí. A pravda je pravda: ta brokolice je opravdu výborná.

